

Datum 2018-11-07
Diarienummer 1272/18

Till Näringsdepartementet
n.remissvar@regeringskansliet.se
helene.lassi@regeringskansliet.se

Regeringskansliets dnr:
N2018/03415/SPN

Göteborgs Stads yttrande gällande En utvecklad översiktsplanering, Del 1: att underlätta efterföljande planering (SOU 2018:46)

Näringsdepartementet har för yttrande översänt betänkandet En utvecklad översiktsplanering, Del 1: att underlätta efterföljande planering (SOU 2018:46) till Göteborgs Stad. Staden har medgivits förlängd remisstid till den 7 november 2018.

Göteborgs Stad instämmer med utredningens slutsats att översiktsplanen inte bör vara bindande för efterföljande beslut, utan som idag vägledande. En bindande översiktsplan skulle kräva ett omfattande underlag och en mer detaljerad plan och därmed också ett mer omfattande och resurskrävande arbete.

Samtidigt anser Göteborgs Stad, trots förslag om ett förtydligande av statens medverkan i översiktsplanprocessen, att utredningens förslag inte kommer att vara tillräckligt för att i framtiden att omsätta översiktsplanen i detaljplaner. Göteborgs Stad har under flera år i olika sammanhang påpekat att nationella mål och intressen i hög grad beslutats och företräds av sektorsvisa myndigheter, oberoende av varandra. Mängden av mål och inriktningar är svår att hantera på det lokala planet och komplicerar planeringsprocessen. Det finns därför ett starkt behov av ett förtydligande och en utveckling av länsstyrelsens roll i att samordna och avväga statens olika intressen.

Det är också viktigt att utveckla samordningen inom länsstyrelsen och dess olika enheter och att säkerställa att länsstyrelserna i hela landet agerar lika. Göteborgs Stad anser fortsatt att en sådan utveckling inte nödvändigtvis kräver ytterligare eller förändrad lagstiftning.

Översiktsplanerna riskerar att bli allt för omfattande och detaljerade, inte minst genom kraven från staten, vilket gör det svårare för kommunerna att hålla dem aktuella. Det är därför bra att utredningen föreslår ett förtydligande av översiktsplanens omfattning och innehåll. Den indelning av mark- och vattenanvändningen som föreslås i utredningen skulle kunna vara tillämpbar men bör inte vara ett krav i lagtexten. En övergripande likvärdighet kring hur olika kommunerna redovisar mark- och vattenanvändningen i översiktsplaner bör snarare kunna uppnås genom exempelvis allmänna råd och inte i föreskrifter.

En planeringsstrategi kan vara ett bra och hjälpsamt verktyg för att stärka den kontinuerliga översiktsplaneringen. För att en antagen planeringsstrategi ska få en verklig effekt bör det tydliggöras vad en sådan ska omfatta och innehålla. Ett sådant förtydligande bör dock inte göras i lagstiftningen utan i vägledning och till exempel i allmänna råd. Göteborgs Stad har svårt att se att detaljreglering av den tidsperiod under vilken strategin ska beslutas är ändamålsenlig, den nu gällande skrivningen kring aktualitetsförklaring innebär ett tydligt krav samtidigt som kommunen kan skapa en process kring den kontinuerliga översiktsplaneringen som passar de lokala förutsättningarna. Även den föreslagna konsekvensen om översiktsplanen inte är aktuell enligt kravet på en antagen planeringsstrategi anser Göteborgs Stad vara tveksam och kan riskera att medföra olyckligt merarbete för kommunerna.

Göteborgs Stad instämmer med det förslag till förtydligandet avseende kopplingen mellan strategisk miljöbedömning enligt miljöbalken och PBL. Nuvarande bestämmelser i PBL är inte tillräckligt tydliga. Det är också uppenbart att miljö kvalitetsnormerna för vatten är svåra att hantera i planeringen. Dessa svårigheter behöver dock lösas på ett sätt som gynnar miljön i vattnen. De undantag som är motiverade bör säkerligen redovisas i översiktsplanen, men Göteborgs Stad ser ett behov av ett förtydligande av hur miljöeffektiva åtgärder och önskad samhällsutveckling ska kunna planeras och genomföras med bibehållen hög ambition om en på helheten förbättrad vattenmiljö.

En otydlighet i utredningen är hänvisning till den nationella strategin för fysisk planering, som för närvarande övervägs inom Regeringskansliet utan förklaring av vad strategin innehåller.

Därtill saknas kopplingar till Betänkandet om ekologisk kompensation (SOU 2017:34) som också tagit fram förslag till översiktsplanering och till länsstyrelsernas uppdrag att ta fram regionala handlingsplaner för grön infrastruktur. När ny lagstiftning och vägledning till kommunerna ges måste dessa vara samstämmiga, annars bidrar de till ytterligare statliga målkonflikter som svårigen löses på kommunal nivå.

Översiktsplaneutredningen redovisade ett första betänkande om detaljplanekravet i juni 2017. Syftet enligt direktivet var att skapa kortare ledtider i plan- och byggprocessen genom att föreslå begränsningar i kravet på att kommunerna måste göra en detaljplan. Göteborgs Stad bedömning är att det principiella förtydligandet som presenterades av redan gällande rätt inte nådde det syftet. Det nu föreliggande betänkandet har dessvärre inte heller beaktat eventuella möjligheter till förenkling av plan- och byggprocessen. Göteborgs Stad eftersöker därför ett fortsatt arbete från statens sida kring hur de juridiska ramarna för fysisk planering kan justeras för att öka kommunens möjligheter att möta allt snabbare samhällsförändringar med en rättssäker, demokratisk och effektiv stadsplanering.

Göteborg den 7 november 2018
GÖTEBORGS KOMMUNSTYRELSE

Ann-Sofie Hermansson

Mathias Sköld